

Persbericht

15 juli 2010 – Rekenhof

Verslag aan het federale parlement: Financiële transfers in de tak arbeidsongevallen van de sociale zekerheid

In zijn verslag aan het federale parlement onderzocht het Rekenhof de verschillende financiële transfers van de verzekeraars in de privésector naar het Fonds voor de Arbeidsongevallen. Een gedeelte hiervan wordt doorgestort naar het Globaal Beheer van de sociale zekerheid om tekorten in andere takken van de sociale zekerheid te financieren. Het Rekenhof wijst op de problemen die hieruit voortvloeien, waaronder de toekomstige negatieve impact voor het Globaal Beheer van de sociale zekerheid, alsook op lacunes in het beheer, de controle en de boekhoudkundige verwerking van deze transfers.

Hoewel de arbeidsongevallenverzekering een tak is van de sociale zekerheid, wordt ze beheerd door privéverzekeraars, onder het toezicht van de overheid. Die privéverzekeraars leggen daarvoor reserves aan en betalen een vergoeding of rente aan het slachtoffer of nabestaande(n). In 2008 inden de verzekeraars daarvoor 1.162 miljoen euro aan premies.

Het Fonds voor de Arbeidsongevallen (FAO) controleert of alle werkgevers verzekerd zijn en of de verzekeraars de technische, juridische en medische voorschriften naleven.

Het Rekenhof stelt vast dat, ondanks het principe dat de verzekeraars instaan voor de arbeidsongevallenvergoedingen, er verschillende financiële transfers bestaan vanuit de privésector (werkgevers en privéverzekeraars) naar instellingen van de sociale zekerheid, waaronder het FAO. Die financiële transfers moeten bijdragen tot het financiële evenwicht van de sociale zekerheid. In 2008 bedroegen ze ruw geschat 644,2 miljoen euro, waarvan 257,8 miljoen euro aan transfers van de verzekeraars naar het FAO. Die transfers naar het FAO werden vanaf de jaren 1980 voornamelijk om budgettaire redenen ingevoerd. Het FAO vergoedt daarmee o.m. bepaalde categorieën slachtoffers en nabestaanden. Het saldo stort het FAO door naar het Globaal Beheer van de sociale zekerheid. In 2008 vertegenwoordigde dat een positieve nettotransfer van 68,3 miljoen euro.

Deze transfers zorgen ervoor dat de arbeidsongevallenverzekering dual wordt beheerd, omdat niet alleen de privéverzekeraars maar ook het FAO vergoedingen of rentes uitbetalen. Bovendien komen de ontvangsten (en bijbehorende uitgaven) bij het FAO terecht in een repartitiestelsel waarbij geen reserves worden aangelegd voor de toekomstige uitgaven. Daardoor zal het FAO, op het moment dat de kosten door de vergrijzing oplopen, bijkomende middelen moeten vragen aan het Globaal Beheer.

De controle op de inning van deze transfers door het FAO en de uitbetaling van vergoedingen leiden ook tot meerkosten. Ook worden de transfers gedeeltelijk gebruikt om de kosten van de welvaartsaanpassingen voor de verzekeraars te financieren, waardoor deze financiering ondoorzichtig en moeilijker controleerbaar wordt.

Het Rekenhof stelt vast dat de transfers en hun impact op het Globaal Beheer niet systematisch worden opgevolgd. Dat blijkt uit het ontbreken van regelmatige prognoses en adequate informatie over de kostprijs van de transfers. Het dringt erop aan dat de evolutie van de kapitaaltransfers naar het FAO voor de arbeidsongevallen met een blijvende ongeschiktheid tot 19 % en de overeenstemmende uitgaven op regelmatige tijdstippen worden geraamd en de impact ervan op de nettotransfer naar het Globaal Beheer wordt opgevolgd.

Het FAO moet zijn kostprijsberekening optimaliseren. Hiertoe moet het FAO volgens het Rekenhof op termijn specifieke doelstellingen en efficiëntie-indicatoren in de bestuursovereenkomst opnemen en een prestatiebegroting opstellen.

Het Rekenhof vraagt bijkomende beheersmaatregelen om de bedragen van de privéverzekeraars te innen en te controleren (bv. de invoering van een managementinformatiesysteem) en specifieke controles waarmee de activiteiten van de operationele diensten van het FAO beter kunnen worden opgevolgd. Bijkomend stelt het voor de controle te verbeteren op de arbeidsongevalaangiften en op het toepassingsgebied van de Arbeidsongevallenwet privésector bij publieke werkgevers. Het Rekenhof heeft ook vastgesteld dat het FAO opslagen en verwijlrenten niet altijd correct aanrekenet en een zeer soepele regeling heeft uitgewerkt voor het verlenen van vrijstellingen en verminderingen.

Over de berekening van de vergoedingen bij de cumulatie van een arbeidsongevallenvergoeding met een pensioenuitkering bestaan er geschillen tussen de privéverzekeraars en het FAO. Het Rekenhof vraagt het FAO de risico's daarvan te onderzoeken en mogelijke beheersmaatregelen voor te stellen. Ook moet het FAO hierover intern en extern beter rapporteren. Als de geschillen zijn opgelost, kan worden bespaard door de privéverzekeraars opnieuw de arbeidsongevallenvergoedingen aan de rechthebbenden te laten uitbetalen.

Het Rekenhof beveelt aan de gegevens in de boekhouding beter te organiseren en het repartitiestelsel, waarvan de verrichtingen de financiële transfers van en naar het Globaal Beheer bepalen, en het kapitalisatiestelsel volledig van elkaar te scheiden. Er moeten maatregelen en mogelijk een wetswijziging worden uitgewerkt om te waarborgen dat het FAO alle beschikbare middelen die het toegestane werkkapitaal overstijgen, overdraagt naar het Globaal Beheer. Ten slotte moet het de beschikbare middelen van beide stelsels concurrentieel beleggen.

In haar antwoord deelt de minister van Sociale Zaken de aanbeveling van het Rekenhof om het repartitiestelsel en het kapitalisatiestelsel boekhoudkundig correct op te splitsen. Ze zal ook laten nagaan hoe interpretatieverschillen tussen het RSZ-Globaal Beheer (Commissie voor Financiële Problemen) en het FAO, die hier hebben geleid tot overschotten bij het FAO die het toegestane werkkapitaal overstijgen, in de toekomst kunnen worden voorkomen.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag *Financiële transfers in de tak arbeidsongevallen van de sociale zekerheid* is bezorgd het federale parlement. Het verslag (54 p.), de samenvatting (2 p.) en dit persbericht staan op de homepage van het Rekenhof: www.rekenhof.be.

Contactpersoon:
Line Emmerechts
Federale Publicatiecel
Tel. 02 551 8985